

WYROK W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2015 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział IX Gospodarczy

w następującym składzie: Przewodniczący: SSO Iwona Dziamska

Protokolant : protokolant sądowy Mariusz Czarnecki

po rozpoznaniu w dniu 12 lutego 2015 roku w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko pozwanym: E. B. i U. B.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanych E. B. i U. B. solidarnie na rzecz powoda kwotę 102.771zł (sto dwa tysiące siedemset siedemdziesiąt jeden złotych 00/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 14 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty;
2. w pozostałym zakresie powództwo oddala;
3. kosztami postępowania obciąża pozwane solidarnie i w związku z tym zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwoty : 5.139zł tytułem zwrotu opłaty sądowej od pozwu, 4.318,36zł tytułem zwrotu kosztów opinii biegłego oraz 3.617zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
4. nakazuje ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Sąd Okręgowy w Poznaniu kwotę 2.818,36zł tytułem nieuiszczonych kosztów sporządzenia opinii biegłego .

SSO Iwona Dziamska

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 11 października 2013 roku (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. wniosła o zasądzenie na swoją rzecz solidarnie od pozwanych E. B. i U. B. kwotę 102.777zł oraz zasądzenie od pozwanych na rzecz powódki zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że pozwane są dysponentami budynku położonego w S. przy ul. (...), gdzie w ramach spółki cywilnej prowadzą Hotel (...). Pozwane pobierały w tym budynku gaz.

Z uwagi na budzącą wątpliwość analizę zużycia gazu upoważnieni pracownicy powódki w dniu 15 lutego 2012 roku przeprowadzili u pozwanych kontrolę, w ramach której ustalili, że na gazomierzach o numerach fabrycznych (...) i (...) widnieją widoczne uszkodzenia, a cecha legalizacyjna na plombie przy osłonie liczydła jest nieczytelna. Gazomierze służyły do pomiaru ilości pobranego gazu przez sprawne, działające piece gazowe dwufunkcyjne o mocy 90 kW. Po kontroli gazomierze zdemontowano i zapakowano do toreb depozytowych nr (...) i (...). Następnie, w celu ustalenia, czy ingerencja w gazomierz miała wpływ na sfałszowanie pomiarów dokonywanych przez układ pomiarowo-rozliczeniowy – powódka zleciła wykonanie ekspertyzy gazomierza, którą przeprowadzili: producent gazomierza (...) S.A. wspólnie z Obwodowym Urzędem Miar w T.. Ekspertyza potwierdziła, że nastąpiła ingerencja osób niepowołanych w mechanizmie liczydła, a spowodowane tą ingerencją uszkodzenia m.in. plomba samoprzylepna,

która została oderwana i ponownie przyklejona do korpusu liczydła i przekładni oraz brak blokady liczydła gazomierza – doprowadziły do zaniżenia wskazań ilości zużytego gazu.

W związku z powyższym powódka wystawiła na pozwane, w oparciu o treść art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo energetyczne – noty obciążeniowe na kwotę wyliczoną na podstawie obowiązującej w dniu stwierdzenia nielegalnego poboru gazu taryfy zatwierdzonej decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. Jednocześnie wobec całkowitego zniszczenia gazomierza powódka poniosła szkodę równą jego wartości i również kwotą tą obciążyła pozwane.

Pozwane dokonały zapłaty jedynie za zniszczony gazomierz. Zapłata pozostałych należności ujętych w notach nie nastąpiła.

W odpowiedzi na pozew (k. 109-115) złożonej w dniu 30 grudnia 2014 roku pozwane wniosły o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie solidarnie od powódki na rzecz pozwanych zwrotu kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa adwokackiego.

W uzasadnieniu pozwane wskazały, że przeprowadzona przez powoda kontrola gazu nie miała miejsca, jak podawała powódka w dniu 15 lutego 2012 roku, lecz w dniu 21 marca 2012 roku, o czym świadczy także data widniejąca na fotografiach załączonych przez powódkę. Pozwane zaprzeczyły, by sporne gazomierze były zainstalowane w miejscu uniemożliwiającym do niego dostęp osób postronnych. Gazomierze znajdowały się na ścianie budynku, a nie w jego wnętrzu. Nadto, pozwane wskazały, że nie jest prawdą, że dojście do spornych urządzeń było możliwe obok recepcji oraz że pobliski parking jest monitorowany. Pozwane wskazały, że w dniu 21 marca 2012 roku miała miejsce kontrola przeprowadzona przez pracowników powódki. Dwa sporne gazomierze, podłączone do pieców DeDietrich zostały zdjęte i zabrane przez pracowników powoda. Jak zaznaczyły pozwane – w ich opinii, z protokołów kontroli nie wynikało, aby w trakcie przeprowadzonej kontroli kaloryfery były ciepłe, zaś taka informacja znalazła się w załączonym do pozwu piśmie powódki z dnia 5 września 2012 roku. Tymczasem w dniu kontroli pracowały dwa inne piece (marki V.), które ogrzewały „starą” część budynku Hotel (...) i to one dawały ciepło w kaloryferach.

Pozwane podniosły, że do pieców DeDietrich, z którymi były podłączone sporne gazomierze nie było i nadal nie jest podłączone jakiegokolwiek urządzenie odbiorcze, w tym m.in. kaloryfery c.o. Piece te, zdaniem powódki w dacie kontroli nie pracowały. W protokołach kontroli o numerach 541 i 542 co prawda zawarto adnotację „temperatura na kotle 30 stopni C.”, jednak jest to wartość, od której zaczynają się mierniki na każdym z pieców. Istnienie takiej adnotacji nie świadczy więc o tym, że piece działały.

Jak wskazały pozwane – w związku z brakiem urządzeń odbiorczych piece DeDietrich, przez długi okres czasu kontrole zużycia gazu wykazywały zużycie gazu w stopniu minimalnym lub w ogóle. Według stanu na dzień 10 lutego 2012 roku jeden z liczników w ogóle nie wskazywał na zużycie gazu, zaś drugi na zużycie minimalne w wielkości 8m³, co było konsekwencją okresowych rozruchów obu pieców.

Pozwane podniosły, że sposób prowadzenia kontroli w dniu 21 marca 2012 roku zostały odbył się z naruszeniem postanowień Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 11 sierpnia 2000 roku, w szczególności § 8 i n. tego rozporządzenia. Pozwane nie były obecne przy przeprowadzaniu kontroli – obecny był jedynie pan S. B., który nie był upoważniony przez pozwane do ich reprezentacji.

Pozwane przy tym zaznaczyły, że to one złożyły zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa zniszczenia mienia w postaci uszkodzenia kontroli technicznej na spornych gazomierzach. W wyniku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego postanowieniem Prokuratury Rejonowej P. z dnia 22 września 2012 roku odmówiono wszczęcia dochodzenia z uwagi na stwierdzenie, że brak jest znamion przestępstwa z art. 288 § 1 k.k. Zdaniem pozwanych powódka w tej sprawie pozostała bierna, choć to jej mienie miało być zniszczone, jak również mogła mieć miejsce kradzież energii gazowej.

Pozwane wskazały, że nie były również obecne przy przeprowadzonych badaniach przez producenta gazomierza (...) S.A. wspólnie z Obwodowym Urzędem Miar w T.. W badaniach nie wykorzystano badań mechanoskopijnych, które pozwoliłyby na wykrycie ewentualnych sprawców uszkodzenia gazomierzy.

W związku z powyższym pozwane uważają roszczenie za bezzasadne.

W piśmie z dnia 21 stycznia 2014 roku (k. 139-140) powódka wskazała, że omyłkowo podała w pozwie, jakoby kontrola miała miejsce w dniu 15 lutego 2012 roku, gdy tymczasem rzeczywiście jest tak, jak podały pozwane, że kontrola ta odbyła się w 21 marca 2012 roku. Powódka zaznaczyła przy tym, że gazomierze znajdowały się na tylnej ścianie budynku pozwanych, wobec czego uznać należy, że jest niemożliwe, by ktoś całkowicie obcy i niezauważony mógł mieć dostęp do gazomierzy. Nadto, powódka zaprzeczyła, by w dniu kontroli piece DeDetrich nie były podłączone do instalacji i nie było pobierane paliwo gazowe, gdyż co innego wynika z protokołu kontroli, a przy tym same pozwane przyznały, że minimalne zużycie było odnotowywane.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwane E. B. i U. B. , prowadzące działalność gospodarczą pod firmą Hotel (...) s.c. U. B. E. B. z siedzibą w S. są dysponentami budynku położonego w S. przy ul. (...), gdzie w ramach spółki cywilnej prowadzą Hotel (...).

Bezsporne, nadto, odpis (...) dot. każdej z pozwanych – k. 10-11.

W listopadzie 2009 roku na terenie w/w nieruchomości na zewnętrznej tylnej ścianie posesji zamontowano skrzynki z gazomierzami.

(...) sp. z o.o. z siedzibą w P. zaczęła świadczyć na rzecz pozwanych usługą dystrybucji paliw gazowych dla tejże nieruchomości.

Dowód: przesłuchanie pozwanej E. B. – k. 317; przesłuchanie świadka R. G. - k. 240; zeznania świadka R. B. -k. 239-240; protokoły kontroli z dnia 21.03.2012r. nr (...) i k. 14-15 oraz nr (...) z załącznikami – k. 45-46; bezsporne.

W dniu 30 czerwca 2011 roku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki zatwierdził ustaloną przez (...) sp. z o.o. w P. Taryfę nr 4 na świadczenie usług dystrybucji pali gazowych i usługi regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego, stanowiącą załącznik do decyzji, na okres do 30 czerwca 2012 roku.

W punkcie 8 Taryfy nr 4 zawarto następujące postanowienia:

„8.1. Za nielegalne pobieranie paliwa gazowego uważa się pobieranie paliwa gazowego: a) bez zawartej umowy, lub b) z całkowitym lub częściowym pominięciem układu pomiarowo-rozliczeniowego lub c) poprzez ingerencję w układ pomiarowo-rozliczeniowy, mającą wpływ na zafałszowanie pomiarów dokonywanych przez ten układ.

8.2. W przypadku stwierdzenia nielegalnego pobierania paliwa gazowego, o którym mowa w punkcie 8.1. Operator obciąża pobierającego opłatą obliczoną na podstawie wzoru (...) = 5 x (...) x (...) gdzie: (...) opłata za nielegalny pobór paliwa, (...) cena referencyjna gazu obowiązująca w miesiącu stwierdzenia nielegalnego poboru gazu [zł/m³], (...) ryczałtowe ilości nielegalnie pobranego paliwa [m³].

Przez cenę referencyjną rozumie się średnioważoną cenę zakupu tego paliwa opublikowaną przez Operatora na jego stronie internetowej w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym cena ta będzie miała zastosowanie”

W punkcie 8.3. Taryfy nr 4 zawarto zestawienie ryczałtowych ilości nielegalnie pobranego paliwa gazowego – określanych na podstawie rodzaju gazu ziemnego oraz zainstalowanych odbiorników.

Dowód: w/w decyzja Prezesa URE – k. 36 oraz wydruk w/w Taryfy nr 4 – k. 37-38.

W dniu 21 marca 2012 roku w Hotelu (...) i E. B. przy ul. (...) w S. odbyła się kontrola przeprowadzona przez pracowników (...) sp. z o.o. Oddział Zakład (...) w P. – D. Inspekcji Gazowniczej.

W trakcie kontroli pracownicy D. Inspekcji Gazowniczej – M. Ł. i A. M. zauważyli uszkodzoną plombę legalizacyjną na dwóch gazomierzach o numerach fabrycznych (...) i (...), zainstalowanych w skrzynce gazowej umieszczonej na tylnej ścianie budynku hotelu, służących do pomiaru energii pobranej przez piece gazowe dwufunkcyjne o mocy 90 kW marki DeDietrich.

Oprócz kontrolujących przy wykonywaniu kontroli obecni obecny był S. B. (ur. (...)).

Dowód: protokoły kontroli z dnia 21.03.2012r. nr (...) i k. 14-15 oraz nr (...) z załącznikami – k. 45-46; zeznania świadka M. Ł. - k. 178-180; zeznania świadka A. M. - k. 181-182.

W dniu kontroli instalacja podłączona do dwóch pieców marki DeDietrich, których pobór energii mierzyły w/w gazomierze - była spuszczone, a grzejniki podłączane do tych pieców były zdjęte. Wcześniej grzejniki były podłączane, a piece uruchamiane m.in. w celu dokonania próby ciepła.

Dowód: zeznania świadka M. R. - k. 314-315; świadka R. B. - k. 239-240; dokument „kalkulator zużycia” podpisany przez specjalistę ds. Inspekcji Gazowniczej powódki – k. 29 i k. 54.

Po dokonaniu kontroli uszkodzone gazomierze zostały zdemontowane i umieszczone w samoplombujących workach depozytowych, po czym przekazano je Obwodowego U. Miar w T. oraz dodatkowo – w celu poddania ocenie technicznej przez wytwórcę – do (...) S.A. z siedzibą w T..

W dniu 12 czerwca 2012 roku Obwodowy Urząd Miar w T. wydał dwie ekspertyzy, po jednej w odniesieniu do każdego z gazomierzy w zakresie oględzin zewnętrznych, stanu cech legalizacyjnych oraz straty ciśnienia i właściwości metrologicznych gazomierza o numerze fabrycznym (...) oraz gazomierza o numerze fabrycznym (...). W wynikach każdej z ekspertyz wskazano, że - liczydło można wysunąć z korpusu przekładni; - obłamane są naroża w wzierniku (górną część wziernika); - na gazomierzu brak jest górnej części plomby; - naderwana jest plomba samoprzylepna. Wyznaczono także błędy wskazań gazomierzy i stwierdzono, że przekraczają one błędy dopuszczalne w użytkowaniu.

W dniu 28 czerwca producent gazomierzy (...) S.A. z siedzibą w T. sporządził dwa dokumenty, dotyczące każdego z przedmiotowych gazomierzy z osobna, w którym wskazał, że: - gazomierz o numerze fabrycznym (...) dostarczono w zaplombowanym nienaruszonym worku o numerze (...), zaś gazomierz o numerze fabrycznym (...) w zaplombowanym nienaruszonym worku o numerze (...); - badanie metrologiczne gazomierzy przeprowadzono w obecności przedstawiciela Obwodowego (...) Miar w T.; - błędy wskazań gazomierza przekraczają wartości dopuszczalne. Stwierdzono, że gazomierze: - posiadają oryginalną, nienaruszoną cechę legalizacyjną, odcisniętą w prawym dolnym rogu wziernika liczydła gazomierza; - brak jest górnej części plomby kontroli technicznej, zaciśniętej w uszku liczydła gazomierza; - dolna część plomby kontroli technicznej została przyklejona do uszka liczydła gazomierza; - oderwana i ponownie przyklejona do korpusu liczydła i przekładni została plomba samoprzylepna o numerach (...) dla gazomierza o numerze fabrycznym (...) oraz o numerze (...) dla gazomierza o numerze fabrycznym (...); - brak jest blokady liczydeł gazomierzy. Nadto, w odniesieniu do gazomierza o numerze fabrycznym wskazano (...), że na dnie worka zabezpieczającego gazomierz ujawniono górną część plomby kontroli technicznej „KT4” liczydła gazomierza. Po wykonaniu oceny technicznej gazomierze zapakowano do tych samych worków i opakowania kartonowego. Na końcu każdego pism wskazano, że opisane ślady są ingerencją osób niepowołanych w przedmiotowe gazomierze, zaś usunięcie plomby kontroli technicznej liczydła i wyłamanie blokady liczydła gazomierza umożliwia uzyskanie dostępu do mechanizmu liczydła i zaniżenie wskazań ilości zużywanego gazu.

Dowód: świadectwo ekspertyzy z dnia 12.06.2012r. dot. gazomierza o numerze fabrycznym (...) – k. 28; świadectwo ekspertyzy z dnia 12.06.2012r. dot. gazomierza o numerze fabrycznym (...) – k. 49; pisma (...) S.A. z dnia 28.06.2012r. – k. 27 i k. 48.

W dniu 9 sierpnia 2012 roku, (...) sp. z o.o. wystosował do U. B. i E. B. dwa pisma.

W każdym z nich nadawca wskazał, że obciąża adresatki pisma opłatą w wysokości 51.388,50zł z tytułu nielegalnego poboru paliwa, a wysokość opłaty została naliczona w oparciu o Taryfę nr 4, zatwierdzoną decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

Do pism dołączono:

- noty obciążeniowe nr (...) oraz nr (...), każda na kwotę 51.388,50zł tytułem „opłata za nielegalne pobieranie paliw gazowych – taryfa (...) pky 8.3. – GZ-E” z terminem zapłaty do dnia 13 sierpnia 2012 roku na wskazane konto bankowe
- dokument prywatny zatytułowany „Wyliczenie kwoty należnej za nielegalny pobór gazu (...)” ze wskazaniem podstawy wyliczenia w/w kwot.

Dowód: pismo z dnia 09.08.2012r. z załącznikami w postaci w/w not obciążeniowych – k. 30-31 i k. 34-35 i k. 55-60.

W dniu 22 sierpnia 2012 roku E. B. i U. B. złożyły zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa w sprawie uszkodzenia przedmiotowych gazomierzy. Następnie w dniu 26 września 2012 roku zostały przesłuchane na Komisariacie Policji w S. w charakterze świadków. Postanowieniem z dnia 26 września 2012 roku wydano postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia, które to postanowienie w dniu 27 września 2012 roku zatwierdził Prokurator Prokuratury Rejonowej Wilda w P. (sygn. akt Ds. 3036/12). Zażalenie na to postanowienie złożyły E. B. i U. B., po czym w dniu 17 października 2012 roku Prokurator odmówił przyjęcia zażalenia z uwagi na wniesienie ich przez osoby nieuprawnione, a w uzasadnieniu wskazał, że żalące nie są stroną postępowania i nie przysługują im uprawnienia pokrzywdzonego, którym jest (...) sp. z o.o. z siedzibą w P..

Dowód: akta Prokuratury Rejonowej P. w P. sygn. 2 Ds. 3036/12, w tym zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa – k. 2-3 tychże akt; protokół przesłuchania świadka E. B. i świadka U. B. –k. 33-36; postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia – k. 37; zarządzenie z dnia 17.10.2012r. – k. 47-48.

W dniu 22 sierpnia 2012 roku E. B. i U. B. wysłały do (...) sp. z o.o. z siedziba w P. pismo, w którym wskazały, że w stanie faktycznym sprawy gazomierzy o numerach fabrycznych (...) i (...) nie znajduje zastosowania art. 57 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne oraz nie znajduje zastosowania w/w Taryfa nr 4, wobec czego E. B. i U. B. wnoszą o odstąpienie w całości od obciążania ich opłatami z tytułu nielegalnego poboru paliwa.

Dowód: pismo z dnia 22.08.2012r. – k. 62-63.

Wymiana dalszej korespondencji pomiędzy stronami nie przyniosła kompromisowego rozwiązania. Powódka pozostała przy swoim stanowisku, co uzewnętrzniła w skierowanym do pełnomocnika E. B. i U. B. z dnia 5 września 2012 roku, po czym w dniu 25 października 2012 roku wystosowała do E. B. i U. B. wezwanie do zapłaty kwoty 51.388,50zł oraz 51.388,50zł ujętych w w/w notach obciążeniowych w terminie 14 dni.

Zapłata nie nastąpiła.

Dowód: korespondencja przedsądowa stron – k. 70 (w tym wezwanie do zapłaty z dnia 25.10.2012r.) – k. 71; bezsporne.

W dniu 1 lipca 2013 roku (...) sp. z o.o. z siedziba w P. została zlikwidowana w trybie art. 492 § 1 ust. 1 k.s.h., przy czym spółką przejmującą - zgodnie z art. 494 § 2 k.s.h. – wszelkie zobowiązania zlikwidowanej spółki została (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.. W dniu 12 września 2013 roku (...) sp. z o.o. zmieniła nazwę na (...) sp. z o.o.

Dowód: odpis KRS pozwanej – k. 7-9.

Sąd zważył co następuje:

Pomiędzy stronami bezsporna była okoliczność świadczenia przez powódkę na rzecz pozwanych usługi dystrybucji paliw gazowych dla nieruchomości położonej w S. przy ul. (...), gdzie w ramach spółki cywilnej pozwane prowadziły i prowadzą nadal Hotel (...).

Bezsporna była także okoliczność dokonania kontroli w dniu 21 marca 2012 roku przez pracowników pozwanej oraz stwierdzenie w wyniku tej kontroli pewnej ingerencji w gazomierze o numerach fabrycznych (...) i (...), zainstalowane w skrzynce gazowej, umieszczonej na tylnej ścianie budynku w/w hotelu.

Stan faktyczny został ustalony w oparciu o w/w przedłożone przez strony dokumenty prywatne i urzędowe, których wartość dowodowa nie była kwestionowana przez żadną ze stron, zaś Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu. Nadto, w toku postępowania przesłuchani zostali świadkowie: M. Ł. (k. 178-180), A. M. (k. 181-182), R. B. (k. 239-240), R. G. (k. 240), M. R. (k. 314-315). Przesłuchana została także jedna z pozwanych. Sąd dał wiarę wszystkim w/w osobom. W ich zeznaniach nie było sprzeczności – zeznawali oni co do okoliczności im wiadomych, ukazując jak wyglądała instalacja na nieruchomości pozwanych oraz przebieg kontroli. Treść zeznań tychże osób korelowała z zebrany materiał dowodowy, w tym w szczególności dokumentami prywatnymi i urzędowymi.

Spór pomiędzy stronami sprowadzał się do formułowania odmiennych ocen co do cywilnoprawnych konsekwencji zaistniałej sytuacji, w ramach której nieznanne osoby dokonały ingerencji w dwa z zamontowanych na nieruchomości gazomierzy. Powódka uważała, że jest uprawniona do obciążenia pozwanych solidarnie opłatami: 51.388,50zł oraz 51.388,50zł z tytułu nielegalnego poboru paliwa, w odniesieniu do każdego z gazomierzy. Pozwane zaprzeczały, by po ich stronie istniał obowiązek jakiegokolwiek zapłaty, kwestionując, by zaistniały przesłanki do obciążenia ich opłatami.

Przepis art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (Dz.U.2012.1059 j.t. ze zm.; dalej „u.p.e.”) – „W razie nielegalnego pobierania paliw lub energii, przedsiębiorstwo energetyczne może: 1) pobierać od odbiorcy, a w przypadku, gdy pobór paliw lub energii nastąpił bez zawarcia umowy, może pobierać od osoby lub osób nielegalnie pobierających paliwa lub energię opłatę w wysokości określonej w taryfie, chyba że nielegalne pobieranie paliw lub energii wynikało z wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą odbiorca nie ponosi odpowiedzialności albo 2) dochodzić odszkodowania na zasadach ogólnych”. Definicja legalna pojęcia „nielegalne pobieranie paliw lub energii” zawarte jest w art. 3 ust. 18 tejże ustawy, zgodnie z którym jest to „pobieranie paliw lub energii bez zawarcia umowy, z całkowitym albo częściowym pominięciem układu pomiarowo-rozliczeniowego lub poprzez ingerencję w ten układ mającą wpływ na zafalszowanie pomiarów dokonywanych przez układ pomiarowo-rozliczeniowy”.

Zdaniem powódki powyższa regulacja stanowiła podstawę jej uprawnienia do obciążenia pozwanych opłatami za nielegalne pobieranie paliwa gazowego w dochodzonych kwotach, z czym nie zgadzały się pozwane.

Dla dokonania ustaleń na okoliczność ingerencji w układ pomiarowo-rozliczeniowy gazomierza, mającej wpływ na sfałszowanie pomiarów dokonywanych przez ten układ oraz wyliczenia kwoty należnej za nielegalny pobór gazu Sąd skorzystać musiał z wiadomości specjalnych, którymi dysponuje biegły z dziedziny gazownictwa.

Opinię w sprawie sporządził biegły dr inż. P. G..

Sąd zwraca przy tym uwagę, że jakkolwiek w wyniku błędnego zrozumienia treści postanowienia Sądu (biegły początkowo zrozumiał, że sporządzona opinia dotyczyć ma tylko jednego z gazomierzy) sporządzone zostały dwie opinie, to należy traktować je jako jedną całość wraz z ustnymi wyjaśnieniami biegłego poczynionymi na rozprawach, na których był on przesłuchiwany.

W ocenie Sądu sporządzona opinia posiada pełną moc dowodową. Sporządził ją biegły dysponujący odpowiednią wiedzą i kompetencjami. Opinia wyrażona jest w sposób jasny, zawiera precyzyjne i jednoznaczne ustalenia, dokonane w oparciu o zgromadzony w aktach sprawy materiał. Biegły przeanalizował w szczególności procedurę kontroli gazomierzy oraz podjęte przez kontrolerów czynności w toku kontroli, treść wydanych ekspertyz w oparciu o

sporządzoną dokumentację oraz ustalił kwoty należne za nielegalny pobór gazu, opierając się na treści Taryfy nr 4 ustalonej przez (...) sp. z o.o. w P. i zatwierdzonej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na okres jednego roku od dnia 30 czerwca 2011 roku.

W konsekwencji Sąd w pełni podziela wnioski sporządzonej opinii.

Biegły dokonał analizy zebranego materiału, którymi prócz dokumentów prywatnych (m.in. protokoły kontroli), były także dokumenty urzędowe (m.in. ekspertyza wydana przez Obwodowy Urząd Miar w T.. Wnioski sformułowane przez biegłego korespondują z tymże materiałem dowodowym, a biegły podkreślił prawidłowość procedury kontroli oraz prawidłowość wniosków sformułowanych przez Obwodowy Urząd Miar w T. oraz producenta gazomierzy (...) S.A. z siedzibą w T., co z kolei prowadzi do wniosku, że miała miejsce nielegalna ingerencja w układ pomiarowo-rozliczeniowy tj. w oba gazomierze. Na rozprawie w dniu 12 lutego 2015 roku biegły nadto w zrozumiałym wyjaśnił Sądowi sposób zabezpieczeń używany w przedmiotowych gazomierzach oraz sposób dokonanych w nie ingerencji. Sąd podziela przy tym pogląd biegłego, że ingerencji dokonać musiała osoba, która miała pewne doświadczenie i znała budowę oraz działanie gazomierzy, gdyż dokonano ingerencji we wskazania gazomierza, nie poprzestając na zniszczeniu samych tylko plomb.

W ocenie Sądu sporządzonej opinii nie dyskwalifikuje – jak chciałyby pozwane - okoliczność, iż w pewnych fragmentach biegły poczynił także dywagacje co do ewentualnej charakterystyki cech osobowych sprawcy ingerencji. Zaznaczyć trzeba, że raczej ma pełnomocnik pozwanych, iż biegły do poczynienia takich uwag zobowiązany nie był, zaś formułowanie ocen prawnych jest rolą Sądu, a nie biegłego. Zdaniem Sądu jednak, pominięcie tych fragmentów opinii, stanowiących notabene nieznaczną jej część, nie osłabiało mocy dowodowej opinii w pozostałym zakresie.

Mając więc na względzie zebrany materiał dowodowy, w tym także treść opinii biegłego, w ocenie Sądu miała miejsce nielegalna ingerencja w układ pomiarowo-rozliczeniowy tj. gazomierze o numerach fabrycznych (...) i (...), mająca wpływ na zafałszowanie pomiarów dokonywanych przez ten układ. Ingerencja ta polegała na zerwaniu plomb kontroli technicznej oraz plomb samoprzylepnych, co umożliwiło sprawcy swobodny dostęp do mechanizmu liczydła gazomierza. Dzięki swobodnemu dostępowi do mechanizmu, sprawca nielegalnej ingerencji doprowadził do zaniżeń wskazań układu pomiarowo-rozliczeniowego.

Odnosząc się do definicji legalnej pojęcia „nielegalne pobieranie paliw lub energii” zawartej w art. 3 ust. 18 u.p.e. należy stwierdzić, że zaistniała przesłanka polegająca na całkowitym albo częściowym pominięciu układu pomiarowo-rozliczeniowego lub poprzez ingerencję w ten układ mającą wpływ na zafałszowanie pomiarów dokonywanych przez układ pomiarowo-rozliczeniowy.

Nadto w ocenie Sądu miał również miejsce druga z przesłanek koniecznych w postaci poboru paliwa gazowego. Nie jest przy tym tak, że okoliczności, iż w dniu dokonania kontroli instalacja podłączona do pieców DeDietrich, do których zainstalowane były przedmiotowe załączniki, była spuszczone, zaś grzejniki podłączone do tych pieców były zdjęte powoduje, że nie miał miejsce pobór paliwa gazowego. Nie można było bowiem pominąć, że osoba, która instalowała i obsługiwała te piece u pozwanych – świadek M. R. – wyraźnie wskazał, iż dokonywano w szczególności prób ciepła, uruchamiając przedmiotowe piece. Zresztą, nawet gdyby świadek M. R. nie był przesłuchiwany, to opierając się na samych tylko zasadach życiowego możnaby przyjąć, że skoro na dużej nieruchomości zamontowano piece o dużej mocy, wraz z całą potrzebną instalacją i wcześniej były też montowane grzejniki, to miał miejsce choćby próbny rozruch pieców, co zawsze wiąże się z poborem paliwa gazowego. Nadto dla oceny spełnienia tej przesłanki Sąd miał na uwadze, że powódka do pozwu załączyła dokument prywatny wystawiony przez powódkę, zatytułowany „kalkulator zużycia”, w oparciu o który powódka dokonała wyliczenia kwoty ujętej w notach obciążeniowych. Pozwana nie wdała się w spór co do wartości ujętych na tychże dokumentach, mających przedstawiać skalę zużycia paliwa gazowego na nieruchomości powódki w okresie od 19 listopada 2009 roku do 8 listopada 2012 roku.

W związku z powyższym Sąd stwierdził, że miała miejsce nielegalne pobieranie paliw lub energii, co z kolei aktualizowało po stronie powódki uprawnienie do pobrania przez powódkę od pozwanych opłat w wysokości określonej w taryfie, o czym mowa jest w art. 57 ust. 1 u.p.e.

Z treści przepisu art. 57 ust. 1 u.p.e. wynika, że jeżeli doszło do pobrania paliwa w warunkach istnienia niesprawnego układu pomiarowo-rozliczeniowego, którego niesprawność jest wynikiem ingerencji w ten układ mającą wpływ na zafalszowanie pomiarów – to przedsiębiorstwo energetyczne może obciążyć poborcę paliwa opłatami wynikającymi z taryf.

Poborca energii może natomiast uwolnić się z tego obowiązku, o ile wykaze, że nielegalne pobieranie paliw lub energii wynikało z wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą odbiorca nie ponosi odpowiedzialności.

W realiach niniejszej sprawy nie można stwierdzić, by istniała przesłanka tego typu, że „nielegalne pobieranie paliw lub energii wynikało z wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą odbiorca nie ponosi odpowiedzialności”. Użyty w art. 57 ust. 1 u.p.e. zwrot „chyba że” jednoznacznie wskazuje, iż ciężar dowodu tej okoliczności spoczywa na poborcy energii. Pozwane tymczasem nie wskazały na ową osobę trzecią, której przypisać możnaby winę za nielegalnie pobieranie paliw i energii.

W odniesieniu do treści art. 57 ust. 1 u.p.e. Sąd ma na uwadze, że trudny do uchwycenia jest charakter odpowiedzialności poborcy energii w warunkach jej nielegalnego poboru. Można przy tym stwierdzić, że odpowiedzialność, która opiera się na zasadzie ryzyka. Podkreślić przy tym jednak należy, że w przepisie tym zawarto wyraźnie odwołanie do „taryfy”, którą zgodnie z definicją legalną, zawartą w art. 3 pkt 17 u.p.r. jest „zbiór cen i stawek opłat oraz warunków ich stosowania, opracowany przez przedsiębiorstwo energetyczne i wprowadzany jako obowiązujący dla określonych w nim odbiorców w trybie określonym ustawą”. Zakres odpowiedzialności majątkowej poborcy energii, o której mowa w art. 57 ust. 1 u.p.e. jest więc precyzyjnie określony i wynika z kwot ujętych w taryfach, których procedura określania, wprowadzania i kontroli jest ściśle określona.

W niniejszej sprawie powódka dokonała wyliczenia opłaty, biorąc za podstawę treść Taryfę nr 4 na świadczenie usług dystrybucji pali gazowych i usługi regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego, stanowiącą załącznik do decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 30 czerwca 2011 roku. Powódka powoływała się na treść tej taryfy w korespondencji przedsądowej, doręczając pozwany kserokopie tak decyzji Prezesa URE jak i odnośnych postanowień tej taryfy. Pozwane miały więc możliwość zweryfikowania sposobu wyliczenia wysokości opłaty.

Odnośnej weryfikacji dokonał także biegły w opinii, który potwierdził prawidłowość wyliczeń. Biegły słusznie wziął za podstawę wyliczeń, załączony do pozwu dokument prywatny wystawiony przez powódkę, zatytułowany „kalkulator zużycia”, skoro pozwana nie wdała się w spór co do wartości ujętych w nim wartości, mających przedstawiać skalę zużycia paliwa gazowego na nieruchomości powódki w okresie od 19 listopada 2009 roku do 8 listopada 2012 roku. Podstawiając te dane pod określony w punkcie 8 Taryfy nr 4 wzór, biegły wskazał na kwoty poszczególnych opłat, odnoszących się do każdego z gazomierzy tj. 51.385,50zł brutto w odniesieniu do gazomierza o numerze fabrycznym nr (...) oraz 51.385,50zł brutto w odniesieniu do gazomierza o numerze fabrycznym nr (...). Sumaryczna wysokość należnej opłaty taryfowej wyniosła więc 102.771zł.

W związku z powyższym Sąd na podstawie art. 57 ust. 1 pkt 1 u.p.e. w związku z postanowieniami w/w Taryfy nr 4 zasądził w punkcie 1 na rzecz powódki od pozwanych solidarnie kwotę 102.771zł. Sąd przyjął przy tym, że powódka była uprawniona do wystawienia not obciążeniowych do wysokości tej kwoty, zaś pozwane znalazły się w zwłoce po upływie terminu do zapłaty ujętym na tychże notach tj. po dniu 13 sierpnia 2012 roku. Powódce na podstawie art. 481 § 1 i § 2 zd. 1 k.c. należą się więc odsetki ustawowe od zasądzonej kwoty od dnia 14 sierpnia 2012 roku.

Ponieważ powódka domagała się zasądzenia kwoty nieznacznie wyższej tj. 102.777zł z ustawowymi odsetkami od dnia 14 sierpnia 2012 roku, Sąd w zakresie przewyższającym żądanie od zasądzonej kwoty powództwo oddalił, o czym orzeczono jak w punkcie 2 sentencji.

Mając na uwadze rozstrzygnięcie sporu, który powódka wygrała niemalże w całości (jej porażka dotyczy części 6 do 102.777) dla rozstrzygnięcia o kosztach procesu należało zastosować przepis art. 100 zd. 2 k.p.c., zgodnie z którym Sąd może włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczącej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu. Stąd też Sąd zobowiązał pozwane solidarnie do zwrotu powódce wszystkich kosztów celowego dochodzenia praw, o których mowa w art. 98 ust. 1 i 2 oraz art. 109 § 2 k.p.c. Na koszty te składały się: uiszczona przez powódkę kwota 5.139zł tytułem opłaty sądowej od pozwu (tj. 5% od wartości przedmiotu sporu, zaokrąglona w górę do pełnego złotego – na podstawie art. 13 ust. 1 w zw. z art. 21 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych - Dz.U.2014.1025 j.t.), zwrot kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 3.617zł (tj. kwotę 3.600zł zgodnie z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu - Dz. U. z 2013r. poz. 490 j.t., podwyższona o 17zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa) oraz kwotę 4.318,36zł tytułem łącznych kosztów sporządzenia opinii przez biegłego. O obowiązku tym orzeczono jak w punkcie 3 sentencji.

W punkcie 4 sentencji, mając na uwadze, iż czynności związanej z wydatkiem (tj. sporządzenia opinii przez biegłego) domagała się powódka, zaś uiszczone zaliczki nie pokryły całości tychże kosztów, Sąd orzekł o ściągnięciu od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 2.818,36zł tytułem nieuiszczonych kosztów sporządzenia opinii biegłego.

SSO Iwona Dziamska